

● L'OFICI DE CAMPANER

Ja ho heu vist, aquest *Hostolenc* va de campanes. I, com no podia ser d'una altra manera, era obligat d'entrevistar un campaner. A Santa Pau, hi hem trobat el que havia estat el campaner de St Iscle. És en Lluís Colom. Abans de res he de dir que ha estat tot un plaer compartir l'estona amb aquesta família. Han sortit un munt de vivències de persones i d'altres records que han estat els companys de tants i tants dies viscuts a l'ombra d'una rectoria.

En Lluís i la seva senyora, la Ramona, es troben ara en aquell moment en què viuen i es desviuen per veure créixer els fills i els nés. Camina a poc a poc ajudat per un vell bastó.

- Si no fossin aquests genolls!!

M'ensenyen l'hort del darrere, un espai on s'hi deu haver passat hores i hores.

- Me l'he d'anar deixant. Cada cop em costa més de doblar les cames.

Sabia que hi anava per parlar de St Iscle.

- Vaig néixer a la Rigosa i, quan ens vam casar, vam anar a viure a Ca l'Escolà.

- Això de viure a Ca l'Escolà deu voler dir alguna cosa.

- Sí, sí. De fet, nosaltres érem els masovers de la rectoria. A més d'ajudar el mossèn a l'església, li pagàvem l'arrendament com qualsevol altre masover. Li fèiem les parts: blat, cebes, patates, blat de moro...

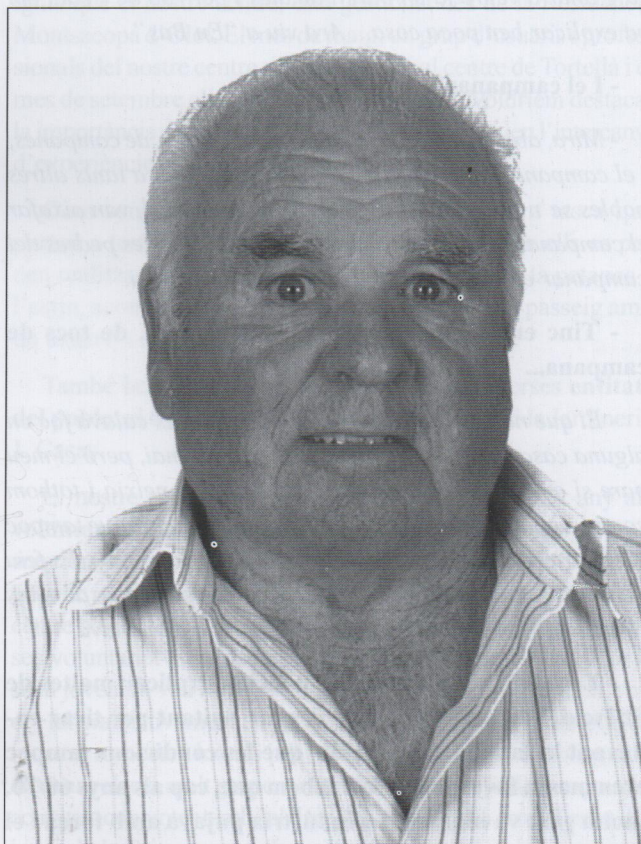
- Molt de temps tocant la campana?

- Hi vam estar 15 anys, i, com pots imaginar-te, d'anar a missa me'n vaig fer un tip. Una, els dies feiners, i per les festes, dues. Havies de tocar el senyal d'una hora i, quan faltava un quart, pujaves dalt, i amb la mà agafaves el batall i feies tres batallades.

- I, a més a més, fer d'escolà.

- Ja ho crec que sí. Alguna vegada el meu germà, en Miquel, que vivia a l'Hostal, de les dues misses del diumenge, ell en feia una i jo, l'altra, així no era tan pesat.

- La Ramona, tot recordant aquell temps, diu: la veritat, estàvem ben lligats. A vegades penso que no sé com ho vam aguantar. Ens trobàvem que si en Lluís era fora, a la feina, llavors hi havia d'anar jo, més d'un cop amb alguna mainada a coll... I, si algun dia volíem marxar, havíem de deixar-hi algun encarregat.

- Ca l'Escolà està a un centenar de metres per darrere l'església, amb una vista envejable sobre la vall.

- Baixar era un moment, però era qüestió de ser-hi puntual. A punta de dia es feia el toc d'oració, tot i que amb el temps es va anar perdent. Llavors, al migdia. En aquella època, la gent de pagès es regia per aquest toc per deixar la feina del camp i anar-se'n a dinar. No era com ara, que gairebé tothom porta rellotge.

A la tarda, el rosari, un altre toc. Com pots veure, era una feina d'estar pendent, però, és clar, les cases anaven escasses llavors i t'havies d'agafar on podies.

El que costava més era tocar a mort. Llavors havies de pujar fins dalt, a prop de la campana. Hi havia una plataforma i, des d'allà, feies el toc: s'havia de posar la campana de boca enlaire i deixar-la anar en posició normal. A dalt feia un toc i a baix, dos o tres de més seguits. Una petita pausa i tornem-hi. La Ramona ens diu que era el toc que més li costava i que menys li agradava de fer. En canvi, donava goig el dia que podies tocar a bateig.

- Has dit que hi vau estar 15 anys. I abans de vosaltres?

L'entrevista

- Sí. Es veu que ho havia fet durant molts anys el que estava a Can Paià, al costat mateix de l'església. Precisament el vaig anar a veure fa un parell de dies i per raó de l'edat em va explicar ben poca cosa... Ara viu a "En Bas".

- I el campanar?

- Mira, abans de la guerra n'hi havia quatre, de campanes, i el campanar també hi era. Però ja veus, com a tants altres pobles se'n van endur les campanes i, més tard, van aixafar el campanar i tot. Precisament es veu que amb les pedres del campanar es van fer les parets del nou cementiri.

- Tinc entès que encara n'hi havia més, de tocs de campana...

- El que no hem dit és el que es feia quan es calava foc en alguna casa. Jo, per sort, no l'havia sentit mai, però el meu pare sí que ho havia viscut. La gent ja el coneixia i tothom corria a ajudar. També hi havia el toc de somatent, que tampoc l'havia sentit mai. Es veu que era abans de la guerra. Es feia quan hi havia algun perill, un robatori... Un petit grup de veïns armats havien de sortir i socórrer a qui ho demanava.

- En Lluís i la Ramona en podrien explicar moltes de St Iscle. Van ser força anys d'anar lluitant per tirar endavant la família. S'ha de dir que les condicions tampoc eren massa favorables. Tots sabem que, cap als anys 60/70, molta gent va marxar. La indústria pujava amb força i el jornal era més segur que a pagès.

- Mira, a la que feia una ploguda forta, la carretera quedava malmesa. Tothom sortia a adobar-la. No teníem llum ni telèfon. Havíem de córrer sempre amb llanternes d'oli, amb lots, ciris, espelmes. Un altre problema era l'aigua: a casa teníem una cisterna, el mossèn en tenia una altra. També hi havia una bassa feta d'obra que recollia l'aigua de la pluja, però no massa ben servits, no.

- També és obligat parlar de mossèn Pau, el rector de tota la vida.

- Havíem tingut molta relació, vivíem a la mateixa casa, ell, a baix, i nosaltres, a dalt. El poc que sé de lletra ho vaig aprendre amb ell. A dalt, a sobre l'escala, hi havia una sala i allà hi havia l'estudi. Cada dia havent dinat, ell havia de fer el seu passeig: solia arribar fins a l'oratori. També tenia una mica d'hort i quatre gallines.

- Per acabar, una curiositat: pregunto si saben on és el "Turó dels Tres Rectors". He de confessar que fa ben poc que en tinc coneixement. Un home que viu al Firal de Sant Feliu me'l va ensenyar des de sobre el camp de futbol vell:

- "És l'únic punt des d'on es veuen els tres campanars: St Miquel, St Iscle i St Feliu" ens va dir.

- Sí que sé on és, sí.

En Lluís, com a bon coneixedor del territori, ens indica on es troba.

No donem cap més pista, a veure quanta gent ho esbrinarà i qui en sabrà trobar el camí per arribar-hi.

Aquí acabem l'entrevista, com també s'està acabant l'ofici de campaner, que durant tants i tants anys ha donat veu a les campanes. La tècnica ha fet que a Sant Feliu, com gairebé a tot arreu, el que realment sentim no és aquell so tan familiar de les nostres campanes, sinó una gravació que arriba a les nostres llars a través de potents altaveus.

Joan Monteis

GRITECSA

- INSTAL·LACIONS GAS PROPÀ/NATURAL
- CALEFACCIÓ/CLIMATITZACIÓ
- VAPOR/AIRE COMPRIMIT
- PROTECCIÓ D'INCENDIS
- OFICINA TÈCNICA

EMPRESA COL-LABORADORA:

REPSOLGAS

SERVEI 24 HORES

93 883 36 44

Truqui'ns

DIPÒSITS DE GAS PROPÀ, INDIVIDUALS, HOSTALERIA, PROMOTORS

37 anys al vostre servei

Oficines: C. Camí de la Tolosa, 15 - Polígon Industrial Sot dels Pràdals- 08500 VIC
Tel. 93 883 36 44 / 36 94 - Fax: 93 885 14 47 - e-mail: gritecsa@gritecsa.com